

Végső előterjesztői indokolás

a védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 136/2022. (IV. 7.) Korm. rendelethez

A Korm. rendelet módosításának egyik fő indoka a solymászatra vonatkozó természetvédelmi szabályozás felülvizsgálata az alábbi szempontok szerint. A solymászat kultúrtörténeti hagyományápolásként engedélyezhető Magyarországon, ezért a jogalkotói szándék szerint mind ez idáig csak 6, hazánkban, illetve Európában őshonos ragadozómadárfajjal lehetett folytatni ezt a tevékenységet. A vadon élő állatfajokkal és tenyésztett utódaikkal folytatott nemzetközi kereskedelem erősödésével azonban a közelmúltban Magyarországon is megjelentek magán állattartóknál olyan ragadozómadárfajok, amelyeket solymászati célra is hasznosítanak. E fajok egyedeinek behozatala és tartása ugyan legtöbbször jogszerű volt, azonban solymászati hasznosításuk jogszabályi alapja vitatható. A helyzet rendezése érdekében a jelen jogszabály-módosítás beemeli a solymászmadarak körébe a szalagos álölyvet (*Parabuteo unicinctus*) mint a solymászmadárként leggyakrabban tartott idegenhonos (újvilági) madárfajt, amelynek természetvédelmi kockázata elhanyagolható, ugyanis ennél a fajnál az alább ismertetett kockázatok nem merülnek fel. Egyéb idegenhonos ragadozómadarak tartása és szabadban történő reptetése ugyanakkor egyfelől természetvédelmi kockázatokkal járna (pl. a természetbe történő kijutás esetén az őshonos ragadozómadarakkal történő hibridizáció, idegen gének bevitele azok állományába, szaporodásból történő kiszorításuk stb.), másfelől az ezekkel történő solymászat nem minősül kultúrtörténeti hagyományápolásnak, mely tevékenységnek nem lehet célja a hazai solymászmadár-állomány idegenhonos fajokkal történő jelentős leváltása. Ennek megfelelően a nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó, idegenhonos fajok kedvtelésből történő magáncélú tartása csak a jogszabály hatálybalépéséig megszerzett példányok esetén folytatható, azok élete végéig, de magáncélú tenyésztésük, illetve egyéb hasznosításuk nem engedélyezhető.

A módosítás ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a Korm. rendelet szerinti közérdeken túlmenően a ragadozómadarak tartására vizsgálva feljogosított személyek a nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó, idegenhonos fajok egyedeit is tarthassák biológiai védekezés céljából, tekintettel arra, hogy nyári, meleg időszakban elsősorban a trópusi eredetű fajok példányai alkalmazhatóak ilyen célból. A biológiai védekezés a környezet vegyszerekkel történő terhelésének csökkentésén keresztül környezetvédelmi célokat is szolgál.

A természetből történő solymászmadár beszerzést a Korm. rendelet jelenleg lehetővé teszi a karvaly és a héja esetében, ugyanakkor a héja állománya súlyos állománycsökkenésen esett át az elmúlt évtizedekben, ami alapján a vadon élő állomány solymászati célú hasznosítása már komoly veszélyt jelent a hazai populációra. Az Európai Bizottság a közelmúltban már második alkalommal intézett kérdést Magyarországhoz a héjafiókák solymászati célból történő begyűjtésének engedélyezése miatt (a második alkalommal a karvalyfiókák fészekből történő beszerzését is kifogásolta, tekintettel arra, hogy van más kielégítő megoldás, a tenyésztés). Vannak, akik a héjafészkek illegális, engedély nélküli kifosztásától sem riadnak vissza, aminek nyilvánvalóan az is táptalajt ad, hogy az így begyűjtött példányok könnyebben értékesíthetők, ha legálisan is lehet természetből származó madarakat beszerezni (azok közé keverhetők). Napjainkra a ragadozómadarak tenyésztése széles körben megoldott, ezért egyik faj esetében sincs szükség solymászmadár természetből történő begyűjtésére, befogására. Az illegális tevékenységek megelőzése, illetve visszaszorítása érdekében a módosítás megszünteti a solymászmadarak természetből történő beszerzésének a lehetőségét, továbbá bevezeti a genetikai azonosításhoz szükséges kötelező mintavételt minden egyedre. A genetikai profil benyújtása előfeltétele lesz az engedély kiadásának a hazai tenyésztésű solymászmadarak értékesítése esetén, ugyanis ha értékesítés után derül ki az esetleges illegális eredet, akkor a helyzet már jogilag nem rendezhető, hiszen az új tulajdonos jóhiszeműen jutott hozzá a solymászmadárhoz (nem tudhatta az illegális eredetet). Ez az illegálisan a vadonból kivett madár természetbe való visszajuttathatóságát

is megnehezítené (a genetikai profil mint követelmény éppen az ilyen illegális cselekmények kiszűrésére szolgálna). Ugyanakkor a genetikai mintavétel a kelés napján megtehető (a tenyésztő által) a tojásszibből, a laborvizsgálat pedig kb. két hét alatt elvégezhető az általunk megkérdezett labor szerint. A külföldről történő behozatalnál a genetikai profil benyújtása elegendő a behozatal napja után legfeljebb 60 nappal, tekintettel arra, hogy a genetikai profil elkészítése a külföldi tenyésztőkkel problémákba ütközhet. Genetikai profil benyújtására nem lesz szükség a nemzetközi solymásztalálkozó megrendezése céljából behozott solymászmadarak esetében, ezek jellemzően ugyanis csak 5–7 napig tartózkodnak az országban, amely idő alatt a vizsgálat elvégzése nem lenne reális. Genetikai profil benyújtására nem lesz szükség a szalagos álölyv tartási engedélyéhez sem, tekintettel arra, hogy ez a faj csak az amerikai kontinensen él vadon, tenyésztése széles körben folyik Európában, az illegális cselekmények (természetből illegálisan történő kivétel és Európába hozatal) kizárható, a szalagos álölyv piaci értéke sem indokolná (olcsóbb tenyésztetni legálisan, mint a természetből beszerezni és interkontinentálisan szállítani illegálisan).

A Korm. rendelet alapján előírt solymász természetvédelmi vizsga megszűnik, a természetvédelmi ismeretanyag a vadászvizsgát megelőző tanfolyamról, a vadászvizsgáról és a kiegészítő vizsgákról szóló AM rendelettervezet hatálybalépésével beépül a ragadozó madárral való vadászatra feljogosító kiegészítő vizsga tananyagába.

A Korm. rendelet módosításának másik indoka a sérült, mentőközpontban ápol, védelemben részesülő állatok végleges elhelyezésére vonatkozó szabályok pontosítása.

A védelemben részesülő állatfaj sérült, mentőközpontban ápolt egyedének végleges elhelyezésére vonatkozó szabályozás pontosítására a hatósági jogalkalmazás egyértelműbbé tétele érdekében kerül sor: ha az egyed stabil, fájdalommentes állapota elérhető, azonban az egyed a szabad életre alkalmatlan, a természetvédelmi hatóság hivatalból dönt az egyed elhelyezéséről.

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdése alapján az Indokolások Tárában közzétételre kerül.